

Türkiye’de Son Dönem Bölgesel Gelişme Politikalarının Değerlendirilmesi ve Gelecek Gündemi

Bölgesel Gelişme ve Yapısal uyum Genel Müdürlüğü

19.12.2014

İçerik

- **Bölgesel Gelişme Politikasının Unsurları**
  - **Stratejik**
  - **Kurumsal**
  - **Operasyonel**

Bölgesel Gelişme Politikasının Unsurları- Temel Politika Önceliklerinin Makro, Sektörel ve Bölgesel İlişkileri

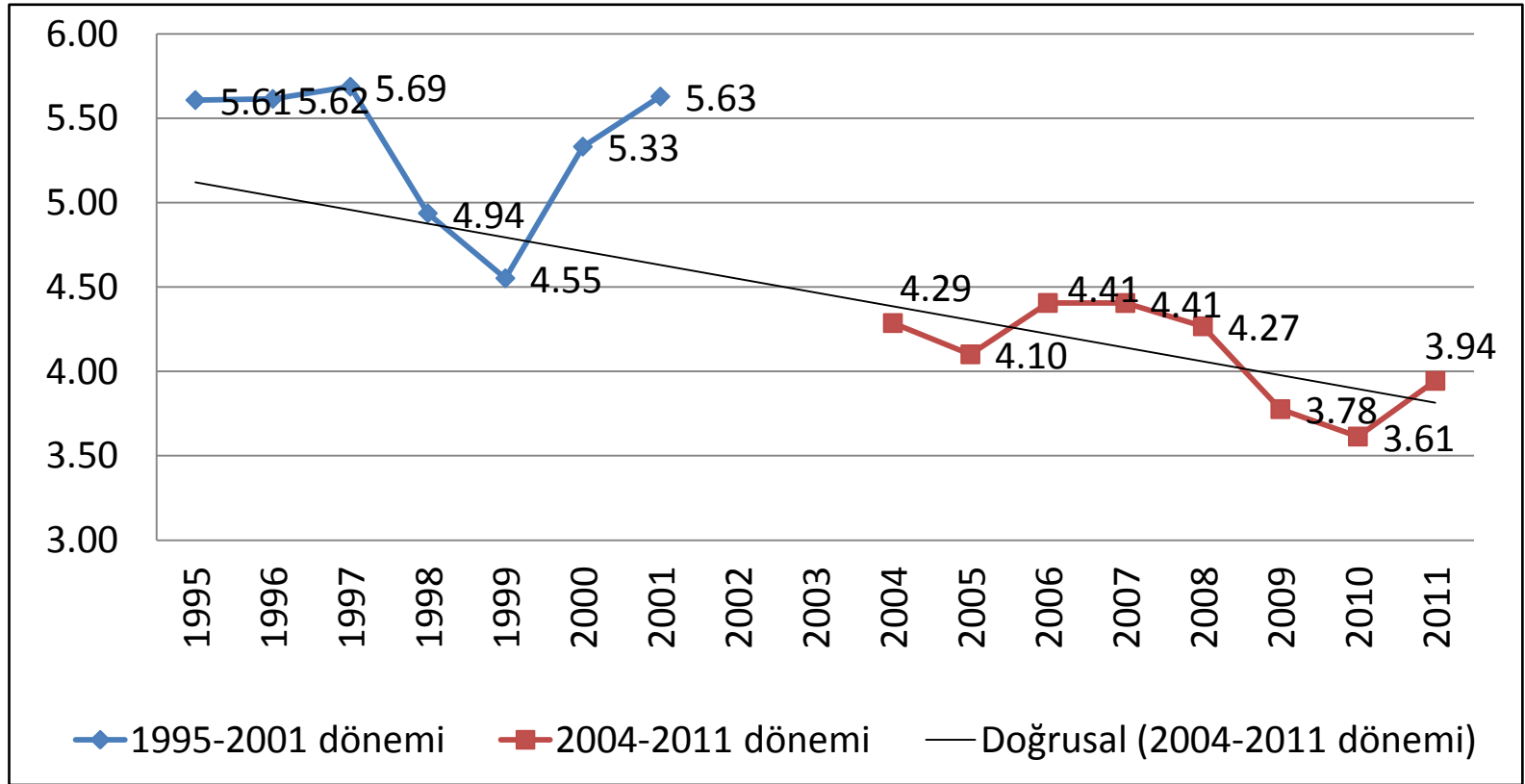

Bölgesel Gelişme Politikasının Unsurları-Stratejik

- **Hedefler**
  - **OKP-BGUS**
  - **Bölgesel Gelişmişlik Farklarının Azaltılması**
  - **Bölgelerin Rekabet Gücünün Artırılması**

Bölgesel Gelişme Politikasının Unsurları-Stratejik

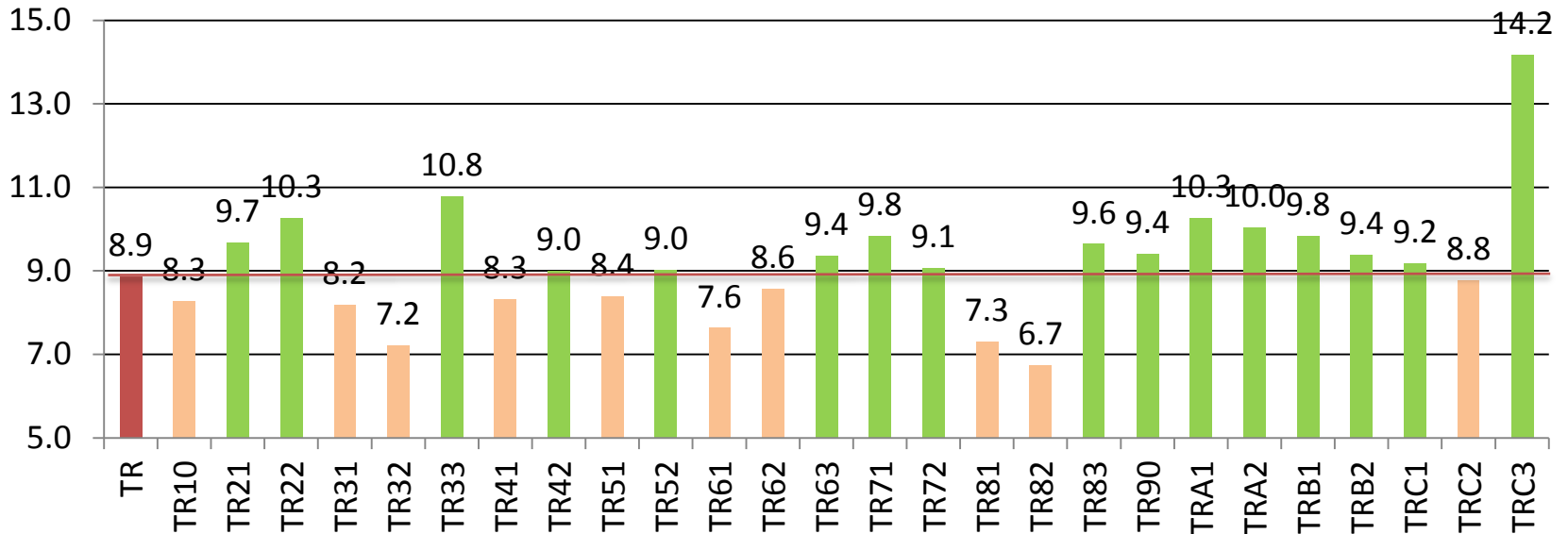
Düzen 2 Bölgeleri 1995-2001 Dönemi Kişi Başına GSYH ve 2004-2011 Dönemi GSKD Farkları (en yüksek/en düşük)

Kaynak: BGUS

Bölgesel Gelişme Politikasının Unsurları-Stratejik

2004-2011 Dönemi Ortalama Yıllık Kişi Başına GSKD Artışı (%)

* Özellikle Doğu Karadeniz (TR90,) Doğu Anadolu (TRA1, TRA2, TRB1, TRB2) Güneydoğu Anadolu (TRC1, TRC3) ile Orta Anadolu (TR71, TR72) Bölgelerinde son 7 yıllık dönemde ortalama büyüme hızı Türkiye ortalamasının üzerinde gerçekleşmiştir.

TRC3: Mardin, Batman, Şırnak, Siirt

TR33: Manisa, Afyon, Kütahya, Uşak

TR22: Balıkesir, Çanakkale

TRA1: Erzurum, Erzincan, Bayburt

TRA2: Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan

TRB1: Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli

TR71: Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir

TR21: Tekirdağ, Edirne, Kırklareli

Bölgesel Gelişme Politikasının Unsurları-Stratejik

- **BGUS**
- **Bölgelerin Rekabet Gücünün Artırılması-Mevcut Durum?**
- **Kurallı bir çerçeve/Tek Seferlik Değerlendirmeler**
- **Bölgesel Rekabet Edebilirliğin Güçlendirilmesi Projesi (2014-2016); AB-OECD**

Bölgesel Gelişme Politikasının Unsurları-Kurumsal

- **Bölgesel Gelişme- Yüksek Kurulu-Komitesi**
  - **Kurumsal kalite. Politika Yönetimi.**
- **Bölge Kalkınma İdareleri-**
  - **GAP, DAP, KOP, DOKAP**
- **Kalkınma Ajansları**
- **AB-22 Fasıl**

Bölgesel Gelişme Politikasının Unsurları-Kurumsal

GAP

- 2008-2013 döneminde; 22,4 milyar TL tahsisata karşılık gerçekleşme 19,4 milyar TL
- Yatırımlar içindeki pay: %7'den %14'e
- Nakdi gerçekleşme 2007'deki %62 seviyesinden 2013'de %87'ye
- İhracat 2008'de 4,4 milyar dolardan, 2013'te 8,9 milyar dolara
- İhracatın toplam ihracat içindeki payı %3'ten, %5,9'a
- İmalat sektöründe istihdam 87.566'den, 170.811'e

Bölgesel Gelişme Politikasının Unsurları-Kurumsal

İzmir- Mayıs 2013: Yeni Bölge Planı Vatandaş Toplantısı

500 katılımcı, elektronik oylama sistemi...

Bölgesel Gelişme Politikasının Unsurları-Kurumsal

Kalkınma Ajansları-Çıktılar

- Bölgelerin kalkınma yol haritası Bölge Planları (2014-2023)
- Bölgesel kalkınmaya yönelik 2,07 milyar TL tutarında hibe ile 11.000'i aşkın proje
- 1.000'i aşkın analiz ve strateji çalışması
- Yerel düzeyde planlama, programlama ve proje yönetimi kapasitesinde artış
- Yaklaşık 45.000 kişiye proje hazırlama eğitimi

Yatırım Destek Ofisleri (YDO)

- Her aşamada yatırımcılara destek olmak
- İlin iş ve yatırım potansiyelini tanıtmak
- Yatırım ortamının iyileştirilmesine katkı sağlamak
- 81 ilde 220 uzman

Hizmetler ve Çıktılar:

- 70.000'den fazla yatırımcıya bilgilendirme ve danışmanlık hizmeti
- 3.000'den fazla yurt içi ve yurt dışı iş ve tanıtım organizasyonlarına katılım
- 5.000 kişiye çeşitli konularda eğitim 60'dan fazla genel teşvik belgesi, 3.000 teşvik izleme ziyareti

Bölgesel Gelişme Politikasının Unsurları-Kurumsal

Kalkınma Ajansları-Gündem

- Yerel düzeyde belediyeler dahil beşeri ve kurumsal yapının güçlendirilmesi...
- Yatırım destek faaliyetlerinin güçlendirilmesi: Yatırım yeri temini, yatırım ortamı iyileştirilmesi...
- Yerel düzeyde ve bölgelerde kalkınma bilincinin ve kültürünün geliştirilmesi...
- Özel kesim ve sivil toplum katılımının artırılması...
- Strateji, program ve proje geliştirme işlevlerinin geliştirilmesi...
- AB fonlarının kullanımında aracılık...
- Geri dönüşlü finansman araçlarının geliştirilmesi: Girişim sermayesi, faiz/faizsiz kredi desteği...

Bölgesel Gelişme Politikasının Unsurları-Operasyonel

Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı

Amaç

- Nispeten geri kalmış, sürekli göç veren bölgelerdeki büyüme merkezi işlevi görece kentsel merkezlerin desteklenmesidir

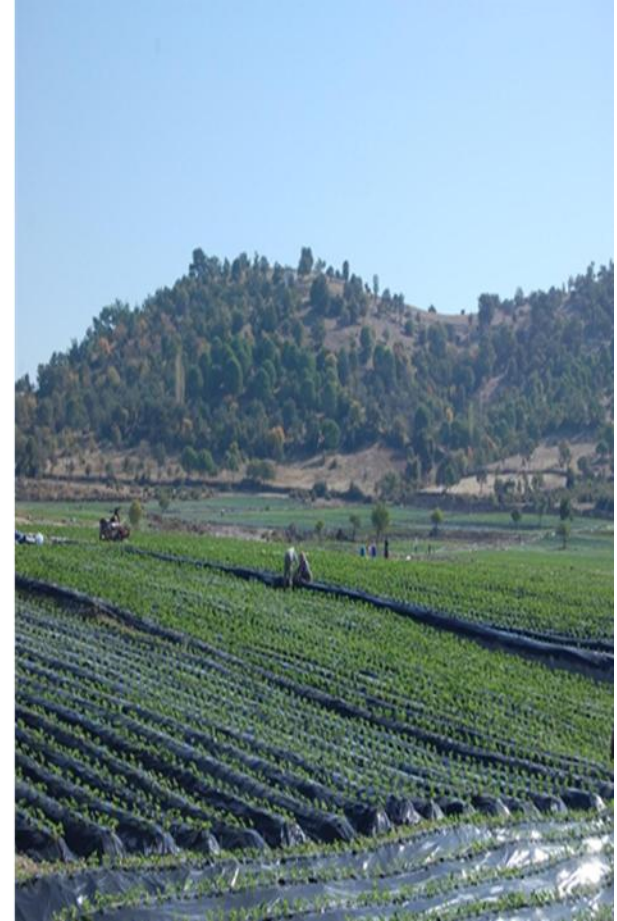
Uygulama

- 5 il (Diyarbakır, Şanlıurfa, Erzurum, Van, Gaziantep)

Bütçe

- 333 milyon (2014)

Bölgesel Gelişme Politikasının Unsurları-Operasyonel

Bölgesel Gelişme Politikasının Unsurları-Operasyonel

KÖYDES

Temel Amaç

- Kırsal kesimde yol yapımı ve içme suyu temini

Bütçe

- 2005-2014 döneminde 9,2 milyar TL ödenek

Sonuçlar (2014 itibarıyla)

- 197 bin km yol yapımı, 41 bin km yol onarımı
- 52 bin köy ve köy bağılısı yerleşim birimine içme suyu hizmeti
- Küçük sulama sektörü yatırımlarıyla yaklaşık 61 bin hektar tarım alanı sulanır hale getirilmiştir

Bölgesel Gelişme Politikasının Unsurları-Operasyonel

SUKAP

- Belediyelerin acil nitelikli olup finansmanında zorluk yaşanan içme suyu ve kanalizasyon projelerinin desteklenmesi
- Nüfusu ≤ 25.000 olan belediyelerin programda yer alan işleri için yüzde 50 oranında hibe, geriye kalan kısım için belediyelere İLBANK'dan uygun koşullarda kredi
- 2011-2014 dönemi için yaklaşık 2 milyar TL destek
- 2.470 proje desteklenmiştir
- 49 proje bitirilmiş
- 328 projede inşaat başlanmış
- 170 iş sözleşme aşamasında
- 130 iş ihale aşamasında

Bölgesel Gelişme Politikasının Unsurları-Operasyonel

SODES

- Ekonomik ve sosyal hayata daha aktif katılım
- Toplumsal dayanışma ve bütünleşme
- Yoksulluk, göç ve kentleşmeden kaynaklanan sosyal sorunların çözümü
- Mesleki becerilerin geliştirilmesi ve istihdam
- Kültür, sanat ve spor
- Beş yılda SODES kapsamında **5.792** projeye **694** milyon TL kaynak
- 2013 yılında **210** milyon TL ödenek ayrıldı

Teşekkürler...